

GIÁO DỤC Ý THỨC PHẢN BÁC BIỂU HIỆN “TỰ DIỄN BIẾN” “TỰ CHUYỂN HÓA” CHO SINH VIÊN HIỆN NAY

Phạm Thúy Quỳnh Nga

Trường Đại học Nội vụ Hà Nội

Tóm tắt: “Tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là thủ đoạn và cũng là mục tiêu của “diễn biến hòa bình” mà các thế lực thù địch đang không ngừng tiến hành không chỉ đối với các đối tượng đảng viên, cán bộ, các tổ chức chính trị, xã hội mà đối tượng các thế lực thù địch hướng tới còn là sinh viên – bởi đây là đối tượng tuổi còn trẻ, sử dụng và tiếp cận với mạng xã hội đông đảo. Bởi vậy, giáo dục ý thức phản bác biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là vấn đề có ý nghĩa quyết định đối với nước ta để làm thất bại chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch.

Từ khóa: Giáo dục ý thức; “tự diễn biến”; “tự chuyển hóa”; sinh viên.

Nhận bài ngày 29.4.2022; gửi phản biện, chỉnh sửa và duyệt đăng ngày 21.6.2022

Liên hệ tác giả: Phạm Thúy Quỳnh Nga. quynhngadhspn1@gmail.com

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Khi lập trường chính trị, tư tưởng trong từng cá nhân, đến một mức độ nhất định nào đó sẽ dẫn tới sự thay đổi bản chất của con người và tổ chức, từ đó thiết lập nên khái niệm “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Như vậy, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là quá trình dịch chuyển, thay đổi về lập trường, tư tưởng của cá nhân, hay tổ chức. Một trong những biểu hiện rõ nhất của “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” đối với người cán bộ, đảng viên là sự suy thoái, xuống cấp, sa đọa về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, trong tư tưởng luôn có sự hoài nghi, lung lay về lập trường, lý tưởng và cuối cùng là sự thay đổi, buông bỏ lập trường giai cấp công nhân, phủ nhận nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong tư duy có sự thay đổi, ắt dẫn đến nói và làm ngược lại với đường lối, chủ trương, mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Sự nguy hiểm của “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là ở chỗ, sự tha hóa trong suy nghĩ và hành động diễn ra ngay trong chính những con người vốn đã từng là cán bộ, đảng viên, thậm chí có những người đã từng rất gương mẫu. Nếu “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” diễn ra trong suy nghĩ và hành động của những cá nhân, tổ chức, hay đoàn thể chính trị xã hội, đặc biệt là trong sinh viên – chủ nhân tương lai của đất nước thì Đảng không chỉ mất đi những cán bộ, đảng viên cốt cán của mình, những thế hệ tương lai bị “què quặt”, thiếu ý chí, lệch lạc trong tư tưởng và hành động. Những biểu hiện thoái hóa, sa đọa đó còn gieo rắc sự hoang mang, hoài nghi của xã hội đối với Đảng, Nhà nước. Làm mất đi niềm tin của nhân dân đối với

Đảng, Nhà nước, suy giảm uy tín của Đảng, Nhà nước, nhân dân mất đi niềm tin và hệ thống giáo dục nước nhà. Hiện nay, lợi dụng sự phát triển như vũ bão của khoa học công nghệ ở nước ta, với tốc độ truyền tin nhanh của mạng xã hội, các thế lực thù địch lợi dụng biến thành “công cụ” hữu hiệu tuyên truyền xuyên biên giới nhằm xuyên tạc, chống phá nền tảng tư tưởng, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Nhờ sự trợ giúp của công nghệ, hoạt động chống phá gia tăng về quy mô, đa dạng về hình thức, nguy hiểm về tính chất, không bị giới hạn bởi không gian, thời gian; làm “mờ đi” chủng tộc, màu da, quốc tịch, hệ tư tưởng, bạn - thù. Con người dễ bị lạc vào thế giới “ảo” dưới sự dẫn dắt bởi tin giả, tin xấu, độc của các thế lực phản động với sự hỗ trợ đắc lực của các thành tựu công nghệ mới. “Tác động chuyên hóa” đang trở thành một mũi tiến công mà các thế lực thù địch, phản động sử dụng để làm thoái hóa, biến chất một bộ phận cán bộ, đảng viên, làm suy yếu, mất niềm tin của nhân dân đối với Đảng bằng những âm mưu, thủ đoạn tinh vi, xảo quyệt

2. NỘI DUNG

2.1. Quan niệm về “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”

"Tự diễn biến" là bản thân chủ thể (tổ chức, cá nhân) có hành vi hoặc việc làm, hoặc tự gây ra, chỉ bằng sức lực, khả năng của riêng tổ chức, cá nhân hoặc chịu sự chi phối của hành động, hoạt động do mình làm hoặc gây ra dẫn đến sự tự biến đổi từ lượng đến chất về tư tưởng chính trị, phẩm chất, đạo đức, lối sống, diễn biến tâm lý hoặc về ý thức, trách nhiệm của mình. Như vậy, "tự diễn biến" của tổ chức đảng, tổ chức nhà nước hoặc đảng viên, sinh viên là tự chính bản thân cấp ủy, tổ chức đảng, tổ chức nhà nước, cá nhân cán bộ, đảng viên có hành vi, việc làm hoặc tự gây ra, chỉ bằng sức lực, khả năng của chính cấp ủy, tổ chức đảng, đảng viên, sinh viên dẫn đến sự tự biến đổi từ lượng đến chất về tư tưởng chính trị, phẩm chất, đạo đức, lối sống, diễn biến tâm lý hoặc về ý thức, trách nhiệm của mình trong từng thời điểm, thời kỳ nhất định. Khái niệm “tự chuyển hóa” dùng để chỉ quá trình tự biến đổi của sự vật, hiện tượng sang một cấu trúc, một dạng tồn tại, một chất mới. Trong các văn kiện của Đảng ta, “tự chuyển hóa” được sử dụng theo nghĩa là sự biến đổi về lập trường, quan điểm, tư tưởng, thái độ, hành vi, lối sống của cán bộ, đảng viên theo hướng đối lập với trạng thái ban đầu. Từ cách tiếp cận trên có thể hiểu “tự chuyển hóa” là hệ quả tất yếu, sự nối tiếp của quá trình “tự diễn biến”, là quá trình biến đổi về chất các quan điểm, tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống của một tổ chức và cá nhân. “Tự chuyển hóa” chính là quá trình thay đổi về chất trong quan điểm, tư tưởng, phẩm chất và hành động của chủ thể. Đây là cấp độ cao hơn của quá trình “tự diễn biến” biểu hiện sự thay đổi về chất của quan điểm chính trị, đạo đức, lối sống khiến cho mỗi cá nhân không còn là chính mình, chẳng những đánh mất vai trò tiên phong, gương mẫu mà có khi trở thành phản bội, chống lại Đảng và Nhà nước, thậm chí chuyển sang hàng ngũ kẻ thù. Như vậy, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” là quá trình thay đổi từ bên trong của mỗi chủ thể theo chiều hướng xấu, từ đúng sang sai, từ tốt sang xấu, từ tích cực sang tiêu cực, từ tiến bộ sang phản tiến bộ,... nếu không ngăn chặn hiệu quả, khắc phục kịp thời sẽ dẫn đến tha hóa, biến chất.

2.2. Một số yếu tố tác động đến quá trình “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”

Một là, hoạt động ngày càng công khai, quyết liệt, “có hiệu quả” của các thế lực thù địch bên ngoài trong chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn và lật đổ của chúng nhằm vào Việt Nam, quốc gia vốn đang bị coi là một trong “những thành trì cuối cùng của chủ nghĩa xã hội”. Không thể phủ nhận rằng, chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch đã đạt được những kết quả bất ngờ đối với hệ thống xã hội chủ nghĩa. Hiện nay, hoạt động đó đang trở nên công khai, tinh vi và nhiều lý lẽ hơn. Sự phát triển nhanh của mạng xã hội và dịch vụ viễn thông cũng đang đặt ra những thách thức mới đối với công tác tư tưởng. Các quan điểm sai trái trên mạng thường được in ấn, nhân bản với số lượng lớn nên phát tán rất nhanh trong xã hội, do đó cũng tác động đến một bộ phận không nhỏ đến sinh viên. Với lượng thông tin sai trái, thù địch trên mạng lớn gấp rất nhiều lần so với cách truyền bá thủ công trước đây, lại được tuyên truyền hằng ngày hằng giờ, đã thực sự tác động mạnh mẽ đối với cộng đồng cư dân mạng. Thực tế cho thấy một bộ phận cư dân mạng, nhất là “sinh viên, đã và đang chịu tác động tiêu cực của mặt trái công nghệ thông tin, bị mê hoặc, lung lạc bởi những “điều phi lý” trên mạng internet, trở thành nạn nhân “một cách rất tự nhiên”. Những thông tin sai trái, thù địch trên mạng phát tán rộng rãi, thường xuyên đã và đang gây phân tâm, lo lắng trong một bộ phận lớn cư dân mạng nói chung và học sinh, sinh viên nói riêng. Điều đáng ngại là, trong khi tuyệt đại đa số cán bộ, đảng viên, nhân dân ta vững vàng, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vào thắng lợi của công cuộc đổi mới đất nước, thì có một số người, do những hoàn cảnh, động cơ khác nhau, hoặc vô tình hoặc cố ý, đã “sập bẫy” cuộc chiến tranh tâm lý - thông tin. Đây đó đã xuất hiện sự dao động, hoài nghi, thậm chí có người phản bội sự nghiệp cách mạng của dân tộc ta. Hiện tượng phai nhạt lý tưởng cách mạng; hoài nghi, phủ nhận quan điểm, đường lối của Đảng và thành quả cách mạng; tuyên bố “sám hối”, ly khai học thuyết Mác - Lênin và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội do Đảng ta lãnh đạo, chạy theo những học thuyết, trào lưu, trường phái học thuật, văn nghệ tư sản vốn đang bị chính học giả các nước tư bản đào thải, phê phán - sa vào chủ nghĩa giáo điều mới; đề cao cái tôi cá nhân và lối sống vị kỷ, ích kỷ,...

Các quan điểm sai trái, thù địch xuyên tạc về tư tưởng chính trị trên mạng xã hội lan truyền trong xã hội có ảnh hưởng trực tiếp tới sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, đặc biệt là trong một bộ phận thanh niên, sinh viên, văn nghệ sĩ, tri thức. Một số thanh niên, sinh viên phai nhạt lý tưởng, mắc căn bệnh "nhạt Đảng, khô Đoàn, chán chính trị". Một số sinh viên đề cao quan điểm “dân chủ tư sản”; sống thực dụng, ích kỷ, cá biệt có hiện tượng tha hoá về nhân cách; một số viết bài cho đài nước ngoài nói xấu chế độ ta để xin học bổng. Nguy cơ diễn biến hòa bình vẫn luôn tồn tại. Bên cạnh đó, sự trỗi dậy của chủ nghĩa dân túy kéo theo làn sóng các cuộc cách mạng màu lật đổ chính phủ ở một số quốc gia đã cho thấy tính hiệu quả của việc sử dụng chiến thuật tác chiến trên không gian MXH được phương Tây sử dụng. Điều này cũng khiến các nước XHCN như Việt Nam phải tăng cường đề cao cảnh giác.

Hai là, độ mở và lỏng lẻo trong quản lý các trang mạng xã hội, cùng với sự phát triển của hệ thống thông tin đại chúng. Mạng xã hội đã và đang trở thành công cụ hàng đầu để các thế lực thù địch lợi dụng tiến hành phá hoại tư tưởng. Trong những năm qua, các thế

lực thù địch, phản động đã lập ra và sử dụng hàng ngàn trang mạng xã hội vào các hoạt động tuyên truyền phá hoại tư tưởng. Chúng tập trung xuyên tạc, nói xấu chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Hiện nay, nhiều trang mạng xã hội của bọn phản động trong- ngoài như “Dân làm báo”, “Quan làm báo”,... thường xuyên đăng tải những bài viết với lời lẽ chống Đảng, chống chế độ một cách điên cuồng, mù quáng. Chúng tuyên truyền xuyên tạc chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, lợi dụng chiêu bài phản biện xã hội, đấu tranh chống tiêu cực, tham nhũng, bảo vệ môi trường,... để đăng tải những bài viết có thông tin sai lệch, không được kiểm chứng, suy diễn xuyên tạc, từ đó kết luận các chủ trương, chính sách đó là sai lầm và đòi xóa bỏ.

Ba là, tình trạng lỏng lẻo trong quản lý, giáo dục cán bộ, đảng viên. Điều này dễ dẫn đến lạm dụng quyền lực hay còn gọi là tha hóa quyền lực. Bên cạnh đó, hiện chúng ta còn thiếu một cơ chế kiểm soát thu nhập cá nhân của cán bộ, đảng viên một cách có hiệu quả.

Bốn là, tâm lý xã hội tiêu cực hình thành lâu nay cũng có tác dụng thuận chiều với tình trạng "tự diễn biến", "tự chuyển hóa". Thực tế đáng chú ý là đang tồn tại những tâm lý phổ biến rằng làm lãnh đạo là phải "chạy", phải biết ăn, tiêu, biết làm giàu; không giàu không phải là lãnh đạo, một người làm quan, cả họ được nhờ, nghiêm túc thì khổ... Điều này đã và đang kích thích một bộ phận cán bộ, đảng viên, nhất là đảng viên có chức có quyền sống xa hoa, rất quan liêu.

Năm là, tác động hàng ngày, hàng giờ từ những tiêu cực của cơ chế thị trường. Nó hình thành tâm lý phải làm giàu bằng mọi cách. Tất nhiên, nếu là người dân, làm giàu là mục tiêu cần khuyến khích, vì dân giàu thì nước mới mạnh. Song, nếu là người có chức có quyền, nhất là quyền lực nhà nước, làm giàu bằng mọi cách chỉ có thể là vi phạm pháp luật, là tham nhũng với nhiều thủ đoạn khác nhau. Điều này dẫn tới sự phân hóa ngay trong nội bộ Đảng, là mầm mống của sự chia rẽ, ly khai.

2.3. Hành trình thay đổi trong tư duy, nhận thức của “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”

"Tự diễn biến" thường bắt đầu từ việc tiếp nhận một cách tự phát các luận điệu tuyên truyền phản cách mạng của các thế lực thù địch thông qua các phương tiện khác nhau. Với những người có vướng mắc về tư tưởng, lệch lạc về nhận thức, tiếp nhận tự phát lâu ngày rồi cũng sẽ dẫn đến tiếp nhận tự giác. Trong điều kiện tác động từ các mặt trái của kinh tế thị trường và những sơ hở trong hoạt động quản lý truyền thông đại chúng, nhất là các mạng xã hội, các chủ thể "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" bắt đầu tự xác định cho mình những lý lẽ chủ quan để tiếp tục phát triển tư tưởng phản động đã tiếp nhận được. Kết quả là, kẻ đó sẽ đưa tư tưởng phản động của mình vào thực tế hành động của họ. Vì vậy, một cán bộ đã "tự diễn biến", nếu có quyền lực chính trị, tác hại của nó sẽ rất nguy hiểm. Nó sẽ làm thay đổi bản chất chính trị của tổ chức do người đó có vai trò chủ chốt sang một trạng thái khác, đó là chuyển hóa chính trị. Khi đó, tính chất chính trị màu đỏ sẽ đổi màu hoặc màu đỏ chỉ còn là danh nghĩa. Quá trình "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" có thể diễn ra với ba giai đoạn, ứng với ba mức độ. Ở giai đoạn ban đầu, đối tượng thể hiện sự hoang mang, dao động về tư tưởng chính trị, sự hoài nghi về sự lãnh đạo của Đảng, tính khoa học của chủ nghĩa Mac-Lênin.

Những biểu hiện này nếu không được kiểm soát bằng giáo dục, kiểm điểm, phê bình, tự phê bình thì sẽ nhanh chóng chuyển sang giai đoạn mức độ thấp. Mức độ thấp của "tự diễn biến", "tự chuyển hóa", đối tượng bắt đầu chủ động hơn trong tiếp nhận những thông tin trái chiều, những luận điệu chống đối hoặc lý luận phản động. Kết quả là một số đối tượng bắt đầu các hoạt động câu kết với các phần tử thù địch bên ngoài để tiếp tay cho chúng "thực tiễn hóa" hoạt động "diễn biến hòa bình" và "chuyển hóa nội bộ". Biểu hiện rõ nhất là hoạt động thu thập, tổng hợp tin tức nội bộ ta, kể cả các thông tin công khai nhưng nhạy cảm, nhiều thông tin bí mật, nội bộ chuyển ra nước ngoài để nước ngoài sử dụng vào hoạt động chống lại ta thông qua các phương tiện thông tin đại chúng hoặc các hoạt động quốc tế. Giải thích cho thực tế này, lực lượng an ninh đã có khái niệm "hoạt động có tính chất nội gián" qua thực tiễn đấu tranh chống nội gián trong thời gian qua. Ở giai đoạn này, công tác đấu tranh chủ yếu là các biện pháp tổ chức và hành chính với phương châm cảm hóa, thuyết phục là chính.

Giai đoạn ba, cũng là mức độ cao của "tự diễn biến", "tự chuyển hóa", đối tượng hoàn toàn có tư tưởng phản động, chống đối. Đối tượng sẽ chủ động tìm đến những phần tử đang "tự diễn biến" để tập hợp lực lượng, hình thành nhân lõi tổ chức ban đầu. Một số kẻ sẽ tự tìm đến các cơ quan đặc biệt nước ngoài để câu kết. Chính vì thế, ở Nga có khái niệm "gián điệp tự nguyện". Ở giai đoạn này, đối tượng đã thể hiện rõ tư tưởng chính trị phản động, sẵn sàng đối đầu với pháp luật và hệ thống chính trị. Thậm chí, chúng sẵn sàng hành động để thay đổi hệ thống chính trị. Đối với loại đối tượng đã chuyển hóa đến mức độ chống đối rõ ràng, thậm chí công khai này, công tác đấu tranh cũng cần phải tương ứng, trong đó, đấu tranh làm tan rã tổ chức, chuyển hóa tư tưởng phản động là nhiệm vụ quan trọng. Một số trường hợp, phải kiên quyết trấn áp, trấn áp mạnh bằng pháp luật để cảnh báo, ngăn chặn những tư tưởng đang "tự diễn biến".

2.4. Một số giải pháp nâng cao ý thức phản bác biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" cho sinh viên hiện nay

Thứ nhất, đổi mới mạnh mẽ công tác giáo dục tư tưởng, lý luận. Công tác giáo dục tư tưởng, lý luận cần được đổi mới theo hướng khoa học, thiết thực, kịp thời, hiệu quả; nâng cao tính chiến đấu, tính thuyết phục trong tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cương lĩnh, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Coi trọng lấy gương "người tốt, việc tốt" để tuyên truyền, giáo dục, tạo hiệu ứng tích cực, ngăn chặn và đẩy lùi tình trạng suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận sinh viên. Xử lý nghiêm các vi phạm chuẩn mực đạo đức của sinh viên, đồng thời cổ vũ, biểu dương các tấm gương đạo đức để tạo ảnh hưởng lan tỏa trong Đảng và xã hội.

Thứ hai, nâng cao nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng của đấu tranh, phản bác quan điểm sai trái, thù địch trên mạng xã hội. Đây là một trong những giải pháp có ý nghĩa quan trọng đối với sinh viên. Bởi nhận thức đúng đắn về những quan điểm sai trái, thù địch, về vai trò của đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trên mạng xã hội là điều kiện quan trọng để mỗi sinh viên có động cơ, thái độ đúng đắn, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập, tạo động lực hoàn thiện phẩm chất, năng lực tư duy và có cái nhìn khoa học về các thông tin trên mạng xã hội. Đồng thời, để nhận diện, đấu tranh phản bác có

hiệu quả, đòi hỏi sinh viên phải có nhận thức đầy đủ về tính chất, mức độ và hậu quả của tin giả, tin xấu độc

* Sinh viên tự giáo dục, tự rèn luyện, tu dưỡng đạo đức

Các nhà khoa học đã khẳng định rằng tự giáo dục là khả năng trong sự phát triển của mỗi cá nhân và ý thức bản thân tự điều chỉnh. Do đó, phương pháp quan trọng nhất để rèn luyện ý thức, đạo đức đối với mỗi sinh viên là “luôn luôn biết sửa lỗi mình”, thông qua “tự phê bình”, góp phần hình thành và phát triển nhân cách cho sinh viên. Nhà trường và thầy cô cần coi trọng việc kết hợp quá trình giáo dục với tự giáo dục, tự tu dưỡng, tự rèn luyện. Thầy cô thường xuyên nhắc nhở sinh viên tự tu dưỡng, tự rèn luyện mình trở thành những người vừa có đạo đức, có lý tưởng cách mạng, vừa có trình độ văn hóa, chuyên môn nghiệp vụ, sức khỏe để có thể đảm nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Đối với mỗi sinh viên, việc tu dưỡng đạo đức phải được thực hiện trong mọi hoạt động thực tiễn của bản thân: trong sinh hoạt, học tập, lao động, trong thi đua; trong mối quan hệ từ hẹp đến rộng, từ nhỏ đến lớn, từ anh em, bạn bè, đồng chí; từ gia đình, nhà trường, xã hội, đối với Tổ quốc, tập thể, với Đảng, với Nhà nước, với nhân dân và quốc tế. Trong giáo dục ý thức, cần làm cho sinh viên nắm được những quan điểm mang tính chất định hướng cho quá trình tự giáo dục, tự rèn luyện. Trước hết, điều quan trọng nhất là sinh viên phải xác định rõ mục đích học tập và xây dựng động cơ học tập đúng đắn, tự mình lao động để tạo điều kiện cho việc tự học, phải có kế hoạch, bền bỉ, kiên trì thực hiện kế hoạch, không nản chí, không lùi bước trước khó khăn, thử thách, tận dụng triệt để mọi hoàn cảnh, mọi phương tiện và hình thức để tự học và học luôn đi đôi với hành, học đến đâu ra sức luyện tập, thực hành đến đó. Đồng thời, để phát huy được ý thức, khả năng tự học, các thầy giáo, cô giáo trong quá trình dạy học phải phát huy tính tích cực, chủ động của sinh viên, mỗi thầy cô giáo phải là một tấm gương sáng về tự giáo dục, tự rèn luyện cho sinh viên noi theo. Tự tu dưỡng, rèn luyện ý thức, đạo đức ở sinh viên là công việc rất khó khăn, phức tạp, không thể hoàn thành trong thời gian ngắn mà là cả một quá trình liên tục, kiên trì, bền bỉ, đầy gian khổ. Sinh viên là lớp người trẻ tuổi, đầy nhiệt huyết nhưng thiếu kinh nghiệm sống nên càng phải tu dưỡng đạo đức một cách bền bỉ và thường xuyên. Giáo dục ý thức đạo đức cần coi trọng việc kết hợp cả hai mặt giáo dục và tự giáo dục, không tuyệt đối hóa bất cứ hình thức giáo dục nào. Quá trình giáo dục đạo đức sẽ đạt kết quả cao khi trở thành tự giáo dục, tự đào tạo, tự rèn luyện. Vì thế, sinh viên phát huy tốt tinh thần tự tu dưỡng, tự rèn luyện thì việc giáo dục ý thức, đạo đức sẽ thực sự có hiệu quả và chất lượng.

Thứ ba, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên trong việc học tập, rèn luyện, nâng cao ý thức chính trị. Một trong những đặc điểm tâm - sinh lý của sinh viên và cũng là thế mạnh của tầng lớp xã hội này là: Năng động, sáng tạo, dễ tiếp thu cái mới, dám nghĩ, dám làm... Chính đặc điểm đó, cho phép chúng ta khơi dậy tiềm năng to lớn ở sinh viên, nhất là tiềm năng "tự ý thức" ở họ. Trong lĩnh vực giáo dục ý thức chính trị biến quá trình giáo dục thành tự giáo dục, các chủ thể giáo dục phải khơi dậy, phát huy khả năng tự giáo dục của sinh viên để họ tự biến đổi mình theo những yêu cầu của xã hội. Để nâng cao

tính tích cực, tự giác, sáng tạo của sinh viên cần phải giáo dục tinh thần "chiến thắng ngay chính bản thân mình", đây là nhiệm vụ vô cùng khó khăn và phức tạp. Biểu hiện cao nhất của tính tự giác là luôn tích cực, chủ động tự kiểm tra, tự nhận thức, tự đánh giá tư tưởng và hành vi của mình. Nếu không tự giác rèn luyện, tu dưỡng đạo đức thường xuyên thì rất dễ bị ngã gục trước những cám dỗ của kinh tế thị trường và tâm lý sùng ngoại dưới tác động của toàn cầu hoá và cũng khó có thể giữ được lập trường chính trị trước mọi âm mưu phá hoại của các thế lực thù địch - nhất là Thủ đô Hà Nội một trong những địa bàn trọng điểm mà các thế lực thù địch luôn tìm cách chống phá. Trong bối cảnh hiện nay, tự đánh giá được bản thân mình để có một bản lĩnh chính trị vững vàng càng trở nên cần thiết, đó vừa là phẩm chất đạo đức vừa là biện pháp căn bản để sinh viên rèn luyện bản thân, đủ sức đề kháng với mọi âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch. Hơn hai ngàn năm trước, Xôcrát từng nói: "Con người hãy nhận thức chính bản thân mình", phải chăng ngày nay chúng ta cũng yêu cầu sinh viên cần phải như vậy.

Ý thức chính trị của sinh viên không phải là cái có sẵn, mà được hình thành, phát triển thông qua quá trình học tập và hoạt động xã hội. Chỉ có trong quá trình học tập và hoạt động xã hội thì những mặt tích cực và những mặt hạn chế của sinh viên mới được bộc lộ. Tri thức, niềm tin, lý tưởng chính trị sẽ tiếp tục được củng cố và phát triển khi sinh viên biết nêu cao ý thức rèn luyện hàng ngày. Điều đó, đòi hỏi sinh viên phải tham gia vào các phong trào thi đua, phong trào hoạt động xã hội, thực sự dấn thân vào công việc phải "nhảy xuống nước" để biết bơi, có như vậy sinh viên mới có khả năng tự hoàn thiện ý thức chính trị của bản thân mình trong bối cảnh thế giới đầy biến động phức tạp như hiện nay. Giáo dục chỉ đạt được kết quả cao khi được kết hợp hữu cơ với sự chủ động, tự giác của người được giáo dục, tức là quá trình tự giáo dục. Giáo dục ý thức đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch và giáo dục ý thức đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trên mạng xã hội cho sinh viên cũng không nằm ngoài quy luật đó. Tự giáo dục đóng vai trò quyết định trong việc tạo nên hiệu quả của công tác giáo dục. Tự giáo dục là hoạt động tự giác, tích cực của cá nhân, hướng vào bản thân mình nhằm nâng cao trình độ nhận thức, nâng cao tri thức chính trị, củng cố, xây dựng niềm tin chính trị vào sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc.

Ngoài ra, để thực hiện tốt việc đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trên mạng xã hội đòi hỏi mỗi sinh viên phải rèn luyện và vận dụng tốt kỹ năng tư duy phản biện trong nhận diện chính xác của một thông tin khi tiếp cận trên mạng xã hội. Nếu thiếu kỹ năng tư duy phản biện, không xác minh được thông tin, không nhận diện kịp thời và thực chất quan điểm, sinh viên sẽ bị đánh lừa, lôi kéo, thậm chí phát ngôn sai, thiếu thận trọng trong chia sẻ, trao đổi thông tin mỗi khi truy cập, tham gia các diễn đàn trên mạng xã hội. Ngược lại, khi sinh viên hiểu đúng, nhận diện được tin giả, tin xấu độc thì những tin này sẽ không có đất sống. Do đó, mỗi sinh viên cần hình thành cho mình kỹ năng suy đoán độ chính xác của thông tin, suy nghĩ thận trọng, tỷ mỉ, cảnh giác, tinh táo để nhận diện trọng tâm chống phá. Đồng thời, xem xét khách quan, toàn diện kịp thời. Đồng thời xem xét khách quan, toàn diện các nguồn tin thông qua cách đặt câu hỏi phản biện như: thông tin này ở đâu? Xuất hiện khi nào? Có đáng tin cậy không? Bản chất là gì?...đọc và theo dõi luận cứ để xác định các tiêu

đề và luận cứ nêu ra, có cái nhìn đa chiều, phân tích từng thông tin ở từng góc độ. Mặt khác, sinh viên cũng cần tránh like, share, hay click vào đường link trên mạng xã hội khi chưa có thông tin kiểm chứng. Trên cơ sở nhận diện thực chất các thông tin tiếp cận sẽ giúp sinh viên xác định được nội dung, hình thức, phương pháp đấu tranh hiệu quả với chúng trên mạng xã hội thông qua các bài viết, bình luận, chia sẻ,... đây là yêu cầu quan trọng và tất yếu để tăng khả năng nhận diện, đấu tranh với tin giả, tin xấu độc trên mạng xã hội. Việc đấu tranh phải được tiến hành thường xuyên, tránh các biểu hiện đấu tranh chung chung thiếu trọng tâm, trọng điểm.

Bên cạnh đó, đấu tranh phản bác bằng cách viết bài đấu tranh, phản bác được tiến hành theo phương châm “lấy xây để chống”, “lấy cái đẹp dẹp cái xấu” vừa tập trung chia sẻ những thông tin có lợi cho Đảng, cho Nhà nước, vừa phân tích, tìm ra điểm sai trái, phi logic của các thông tin xuyên tạc. Tích cực bình luận và chia sẻ những bài viết về chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trên các báo, tạp chí khoa học uy tín hay các trang mạng, fanpage chính thống, quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, truyền thống lịch sử văn hóa của dân tộc, gương người tốt việc tốt...qua đó tạo sự đồng thuận, hưởng ứng của cộng đồng mạng với mục tiêu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, tăng sức miễn dịch của họ trước các thông tin sai trái, thù địch trên không gian mạng xã hội.

3. KẾT LUẬN

Từ diễn biến phức tạp của tình hình chính trị thế giới trong thời gian qua, cùng với những nhận định về “diễn biến hòa bình”, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong Đảng tại Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương 4 khóa XI đã gợi mở cho chúng ta những nội dung trong phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, một vấn đề cấp bách trong công tác xây dựng Đảng hiện nay. Giáo dục ý thức phản bác các biểu hiện lệch lạc trong suy nghĩ và hành động của sinh viên không chỉ là trách nhiệm của Đảng mà còn là trách nhiệm của nhân dân và các đoàn thể chính trị xã hội và cả hệ thống chính trị, trách nhiệm của các trường. Chỉ như vậy, phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” mới đạt được kết quả như mong muốn. Qua việc nâng cao ý thức đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch nhằm nâng cao sức đề kháng thông qua khả năng tự nhận biết, tự phân loại, sàng lọc và định hướng thông tin để tự bảo vệ mình, bảo vệ tổ chức trước các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch; không để lực lượng thù địch có cơ hội lợi dụng, mua chuộc, lôi kéo, chống phá.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. CTQG-ST, Hà Nội.
2. Phạm Ngọc Hiền (2010), *Phòng, chống "diễn biến hòa bình" và "cách mạng màu" ở Việt Nam*, Nxb. CTQG, Hà Nội.
3. Vũ Văn Phúc – Ngô Văn Thọ (2013), *Những giải pháp và điều kiện thực hiện phòng, chống suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên*, Nxb. CTQG-ST, Hà Nội.

4. Dương Thông (1995), *Một số vấn đề về “diễn biến hòa bình” và chống “diễn biến hòa bình” ở nước ta*, Nxb.CTQG, Hà Nội

CONSCIOUS EDUCATION TO COMBAT THE "SELF-EVOLUTION" AND "SELF-TRANSFORMATION" FOR STUDENTS

Abstract: *"Self-evolution" and "self-transformation" are tricks and goals of "peaceful evolution" that are constantly promoted by hostile forces. It is not only targeted to party members, cadres, political and social organizations but also to students because they belong to young people who frequently use and access social networks. Therefore, educating the responsibility to combat the "self-evolution" and "self-transformation" is essential for our country to defeat the strategy of "peaceful evolution" by hostile forces.*

Keywords: *Conscious education, self-evolution, self-transformation, student.*